

**Een aanvullend archeologisch
inventariserend veldonderzoek door
middel van boringen op de locatie
Vinkwijkseweg 24 te Zeddam, gemeente
Montferland (Gld.)**

W.J.F. Thijs

ARC-Rapporten 2008-176

Geldermalsen
augustus 2010
ISSN 1574-6887

Colofon

Een aanvullend archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van boringen op de locatie Vinkwijkseweg 24 te Zeddam, gemeente Montferland (Gld.)

ARC-Rapporten 2008-176
ARC-Projectcode 2008/344

Tekst

W.J.F. Thijs

Afbeeldingen

W.J.F. Thijs

Redactie

N. van Malssen

Status

definitieve versie

Autorisatie — A. Ufkes

Uitgegeven door

ARC bv

Postbus 41018

9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Geldermalsen, augustus 2010

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

---

Projectgegevens

Projectnaam	Zeddam, Vinkwijkseweg 24
Projectcode	2008/344
Archismelding	29174
Projectleider	ir. W.J.F. Thijs
Contact	0345-620102, W.Thijs@arcbv.nl
Opdrachtgever	Hopman en Peters Holding B.V., mw. N. van Keulen
Contact	0344-572283, nel@hopmanenpeters.nl
Bevoegd gezag	Gemeente Montferland, mw. A Zonneveld
Contact	0316-291614

Locatiegegevens

Toponiem	Vinkwijkseweg
Plaats	Zeddam
Gemeente	Montferland
Provincie	Gelderland
Kaartblad	40F
RD-coördinaten	NW: 215.280/435.023 NO: 215.324/435.031 ZO: 215.327/435.017 ZW: 215.283/435.009
Oppervlakte	675 m ²

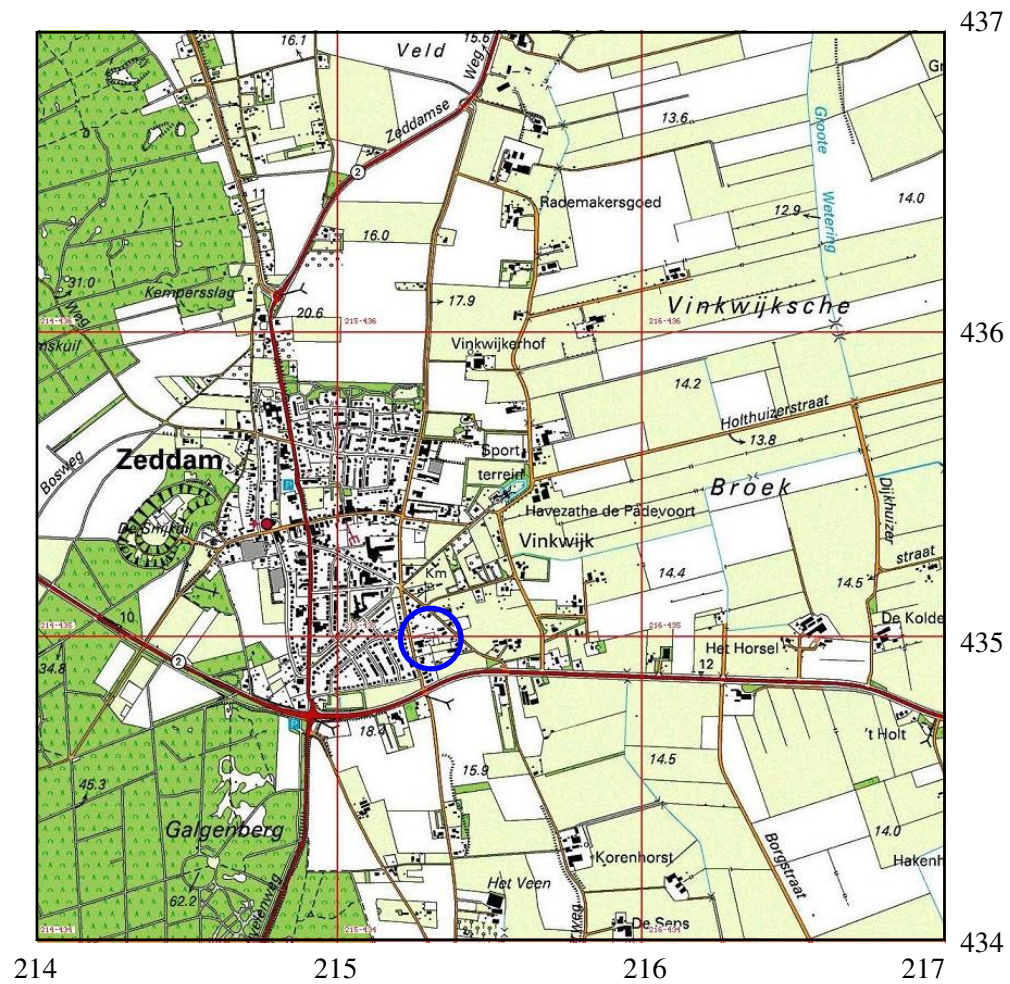

Beschrijving onderzoekslocatie

Geologie	Verspoeld stuwwalmateriaal, Formatie van Drenthe, Laagpakket van Schaarsbergen met een dek van de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden (dekzand)
Geomorfologie	Bebouwing, glooiing van hellingafspoelingen (+/- dekzand)
Bodem	Bebouwing, hoge bruine enkeerdgronden
Historische situatie	De locatie is voor het grootste deel (met uitzondering van de huidige houten schuur op het oostelijk terreindeel) waarschijnlijk nooit bebouwd geweest
Archeologische verwachting	Hoge verwachtingswaarde op intacte archeologische sporen en/of resten uit de periode Laat-Paleolithicum – Nieuwe Tijd.

Afbeelding 1. Topografische kaart van de onderzoekslocatie en omgeving (blauw omcirkeld), voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In opdracht van Hopman en Peeters Holding BV. heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een aanvullend archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen uitgevoerd op de locatie aan de Vinkwijkseweg 24 te Zeddam, gemeente Montferland. Aanleiding tot dit onderzoek vormt de voorgenomen nieuwbouw van woningen op het terrein. Bij de bouw zullen op delen van de locatie bodemversturende werkzaamheden plaatsvinden, die mogelijk een bedreiging vormen voor het archeologisch bodemarchief. Conform de op 1 september 2007 in werking getreden Wet op de archeologische monumentenzorg dient de locatie eerst te worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden. Het veldwerk is op 5 september 2008 uitgevoerd door ir. W.J.F. Thijs en drs. K.A. Hebinck. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1).¹

1.2 Ligging en beschrijving van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie ligt op het achterterrein van Vinkwijkseweg 24 en is ingebruik als siertuin met gras. Op het noordoostelijke deel van de onderzoekslocatie is een houten schuurtje aanwezig. Op het terrein zijn met het blote oog geen reliëfverschillen waargenomen. Vergravingen van het maaiveld zijn waargenomen in de vorm van een vijver en een ingegraven trampoline. De onderzoekslocatie heeft een oppervlak van circa 675 m² en beslaat een deel van het kadastrale perceel gemeente Bergh, sectie C, nummer 271.

1.3 Voorgaand onderzoek

Door ARC bv is in juni 2008 een bureau-onderzoek en veldonderzoek uitgevoerd direct ten zuiden van de onderzoekslocatie (Buitenhuis 2008). Het onderhavig perceel is toen niet onderzocht omdat nog onduidelijk was of dit kon worden aangekocht. Omdat het perceel grenst aan de al onderzochte percelen is gebruik gemaakt van het bureau onderzoek van dit voorgaande onderzoek. Hieronder is het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel uit dit bureau-onderzoek weergegeven: gezien de hoge ligging op de helling van een stuwwal is de locatie potentieel aantrekkelijk geweest voor bewoning vanaf het Paleolithicum tot aan heden, waardoor het terrein een hoge archeologische verwachtingswaarde heeft. De vindplaatsen ten oosten en noorden van de locatie uit de Bronstijd tot Romeinse Tijd geven aan dat het gebied al in de prehistorie in gebruik is. Naar alle waarschijnlijkheid zijn op de onderzoekslocatie hoge bruine enkeerdgronden aanwezig. Vanaf de Late Middeleeuwen is de opbouw van het esdek begonnen. Door het opbrengen van pluggen

¹De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

en mest is de onderliggende bodem afgedekt, waardoor onderliggende sporen zijn afgedekt en hierdoor beschermd zijn tegen recente vergravingen. Gezien de ouderdom van de stuwwal kunnen onder het esdek, naast diepte sporen uit de periode Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd, sporen verwacht worden uit de periode van voor de aanleg van het esdek. Gezien de ouderdom van de stuwwal kunnen deze sporen afkomstig zijn uit de periode Paleolithicum – Late Middeleeuwen. In het esdek kunnen verploegde archeologische resten uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd worden verwacht. Deze sporen zijn niet meer *in situ* door het veelvuldig ploegen van het esdek en hebben daarom veelal weinig archeologische waarde.

1.4 Doel van het onderzoek

1.4.1 Inventariserend veldonderzoek

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) dient ertoe het voorgestelde verwachtingsmodel te verifiëren dan wel aan te vullen. Het IVO verloopt in drie stappen: verkennend, karterend en waarderend. Het verkennende onderzoek richt zich op de bodemopbouw en mogelijke bodemverstoringen, die de archeologische trefkans kunnen beïnvloeden. Het karterende onderzoek stelt vast of er archeologische waarden aanwezig zijn en het waarderende onderzoek bepaalt de waarde van eventueel aanwezige archeologie. Het hier beschreven IVO is uitgevoerd als verkennend booronderzoek. Naast een booronderzoek is, voor zover mogelijk, ook een oppervlaktekartering uitgevoerd.

1.5 Werkwijze

1.5.1 Inventariserend veldonderzoek

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd als een verkennend booronderzoek. Dit onderzoek moet inzicht geven in de bodemopbouw van het plangebied en mogelijke bodemverstoringen. Met dit doel zijn drie boringen geplaatst tot minimaal 160 cm –mv. Voor het boren is gebruik gemaakt van een edelmanboor met een diameter van 7 cm. De boorkernen zijn zorgvuldig uitgelegd, waarbij de opeenvolgende bodemlagen precies konden worden beschreven en opgemeten. De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (ASB).

2 Inventariserend veldonderzoek

2.1 Verkennend booronderzoek

Op de onderzoekslocatie zijn tijdens het verkennende booronderzoek drie boringen geplaatst. De locatie van de boorpunten wordt weergegeven in afbeelding 5. De resultaten van het onderzoek zijn weergegeven in bijlage 1. Alle boringen zijn gevormd in matig grof goed tot matig gesorteerd zwak siltig zand. Dit materiaal bestaat uit verspoeld stuwwalmateriaal. In het esdek is mogelijk ook verploegd dekzand aanwezig. Dit kon echter niet met zekerheid worden vastgesteld. Het bodemprofiel is in alle boringen nagenoeg vergelijkbaar. De bodemopbouw bestaat uit een bruin esdek met een dikte tussen 1,1 en 1,4 m. De top van het esdek bestaat in boringen 1 en 2 uit een donkergrijs-bruine bouwvoor. De top van het esdek van boring 3 is vergraven tot een diepte van 0,65 m –mv. Mogelijk is de oorzaak hiervan te vinden in de aanleg van een vijver circa 1 m van het boorpunt. Onder het esdek bestaat de bodemopbouw in boringen 2 en 3 uit een geelbruine tot licht bruingrijze AC-horizont. Deze horizont is lichter gekleurd dan het bovenliggende esdek, maar donkerder dan de onderliggende C-horizont. Waarschijnlijk wordt deze geleidelijke overgang veroorzaakt door lichte humusuitspoeling uit het esdek. Beneden de AC-horizont ligt de C-horizont. Deze begint op een diepte van respectievelijk 1,3 en 1,65 m –mv in boringen 2 en 3. Deze bestaat uit licht geelgrijs tot grijsgeel zand.

In boring 1 is de overgang beneden het esdek eveneens geleidelijk. Hier is echter nog een restant van een B-horizont aanwezig. De ‘warm’ oranjebruine kleur is karakteristiek voor een holtpodzolgrond (die in de huidige nomenclatuur ook wel bruine bosgrond wordt genoemd). De oranjebruine kleur ontstaat in relatief rijk moeder materiaal (verspoeld stuwwalmateriaal) door een combinatie van verwerking en inwerking van humus door bodemorganismen. Onder de B-horizont ligt de geelgrijze C-horizont die begint op een diepte van 1,35 m –mv. Het bodemprofiel kan worden geclassificeerd als hoge bruine enkeerdgrond. De enkeerdgronden zijn ontstaan op holtpodzolgronden die door continue bemesting zijn geëvalueerd in hoge bruine enkeerdgronden. De holtpodzol is door verploeging (met uitzondering van boring 1) bij dit proces volledig opgegaan in het esdek. Alleen in boring 1 is nog een dun restant (25 cm) van de originele B-horizont aanwezig. In de overige boringen is de bodem verploegd tot in de C-horizont. Door de diepe verploeging is de kans klein dat er nog intacte archeologische resten en/of sporen aanwezig zijn.

2.2 Archeologische indicatoren

In de bouwvoor van boringen 1 en 2 zijn sporen baksteen waargenomen. Doordat de sporen in de bouwvoor zijn waargenomen, is de archeologische waarde van deze sporen nihil. In de boringen zijn buiten het baksteen géén archeologische indicatoren aangetroffen. Een oppervlaktekartering is slechts op een klein deel van de onderzoekslocatie uitgevoerd vanwege de aanwezigheid van de gras en bestrating. Bij de oppervlaktekartering zijn geen archeologische resten en/of sporen waarge-

nomen.

3 Conclusies

Op de locatie zijn net als in het naastgelegen voorgaande onderzoek hoge bruine enkeerdgronden aangetroffen, gevormd in verspoeld stuwwalmateriaal. De enkeerdgronden zijn ontstaan op holtpodzolgronden die door continue bemesting zijn geëvolueerd in hoge bruine enkeerdgronden. De holtpodzol is (met uitzondering van boring 1) bij dit proces volledig opgegaan in het esdek door verploeging. Alleen in boring 1 is nog een dun restant (25 cm) van de originele B-horizont aanwezig. In de overige boringen is de bodem verploegd tot in de C-horizont. Door de diepe verploeging is de kans klein dat er nog intacte archeologische resten en/of sporen aanwezig zijn. In de boringen zijn buiten enkele sporen baksteen in de bouwvoor géén archeologische indicatoren aangetroffen.

4 Aanbeveling

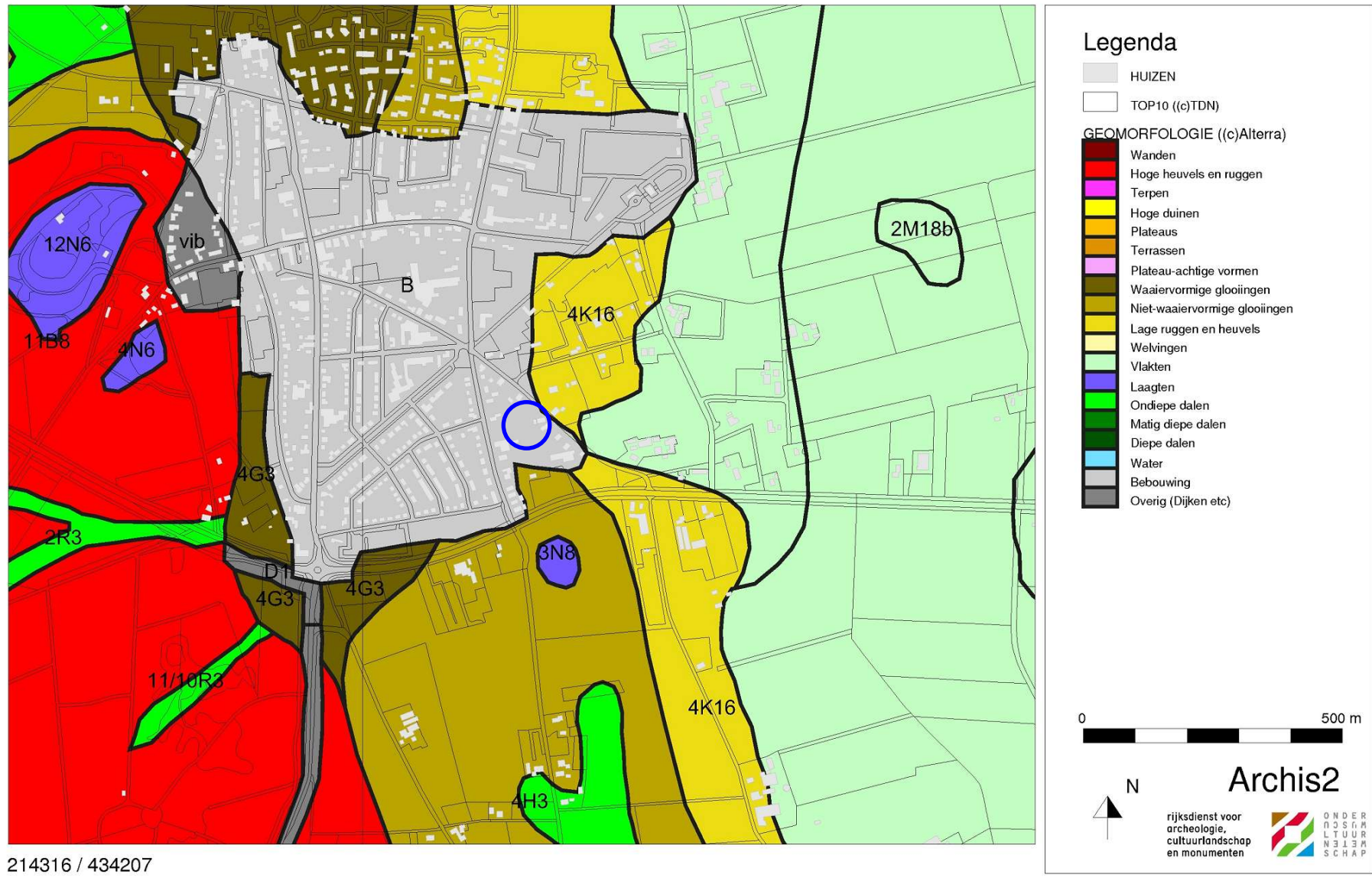
Op basis van de resultaten van het aanvullend inventariserend veldonderzoek wordt geadviseerd de onderzoekslocatie vrij te geven. Het is aan het bevoegd gezag, de gemeente Montferland, om de locatie definitief vrij te geven. Indien bij de bouwwerkzaamheden alsnog archeologische resten en/of sporen worden aangetroffen, dient dit onverwijld te worden gemeld bij het bevoegd gezag.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). Vierde, geheel herziene druk.
- Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.
- Buitenhuis, H., 2008. *Een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van grondboringen aan de Oude Doetinchemseweg te Zeddam, gemeente Montferland (Gld.)*. Groningen (ARC-Rapporten 2008-81).
- Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.

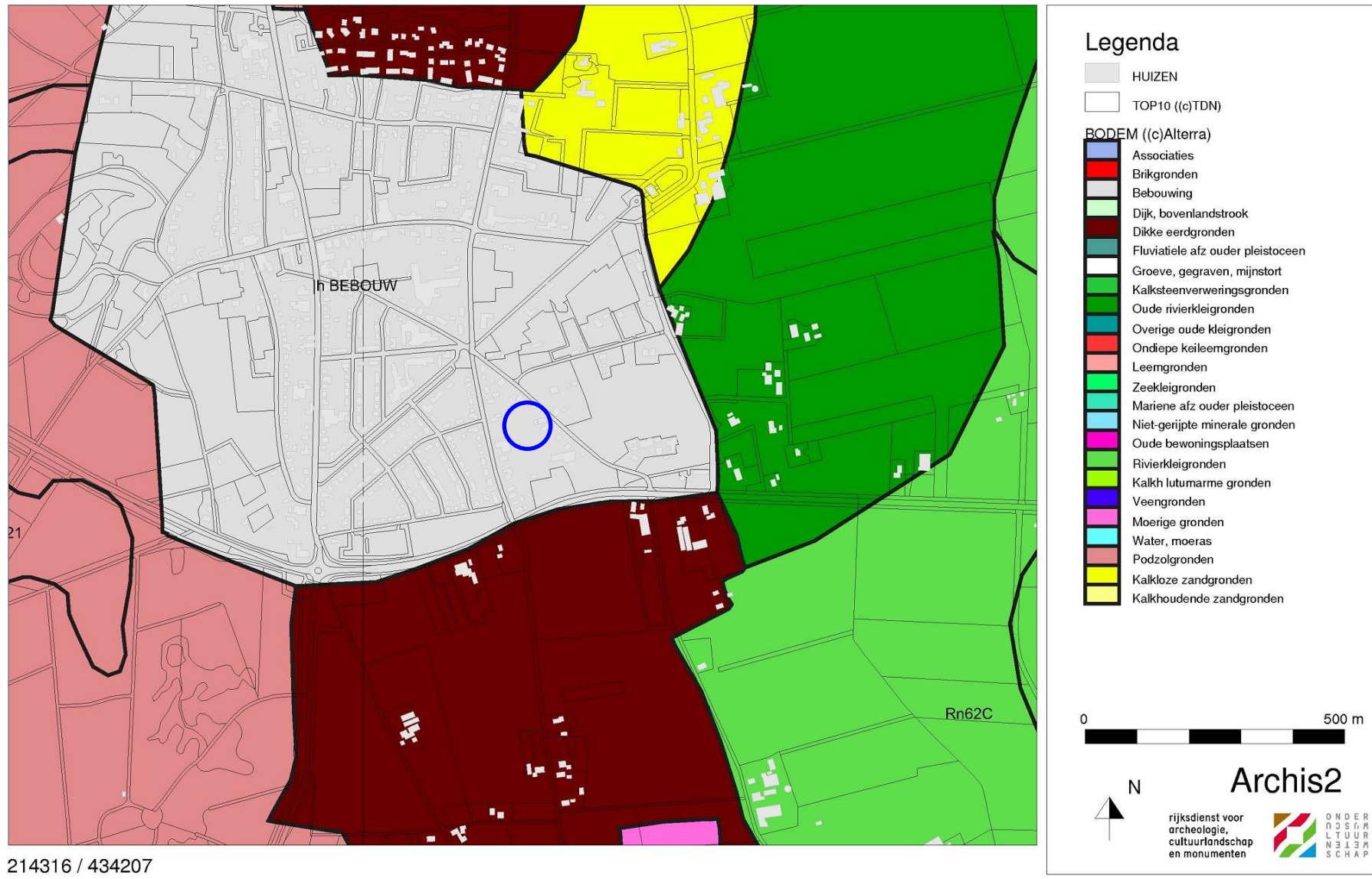
30-10-2008

216298 / 435826

214316 / 434207

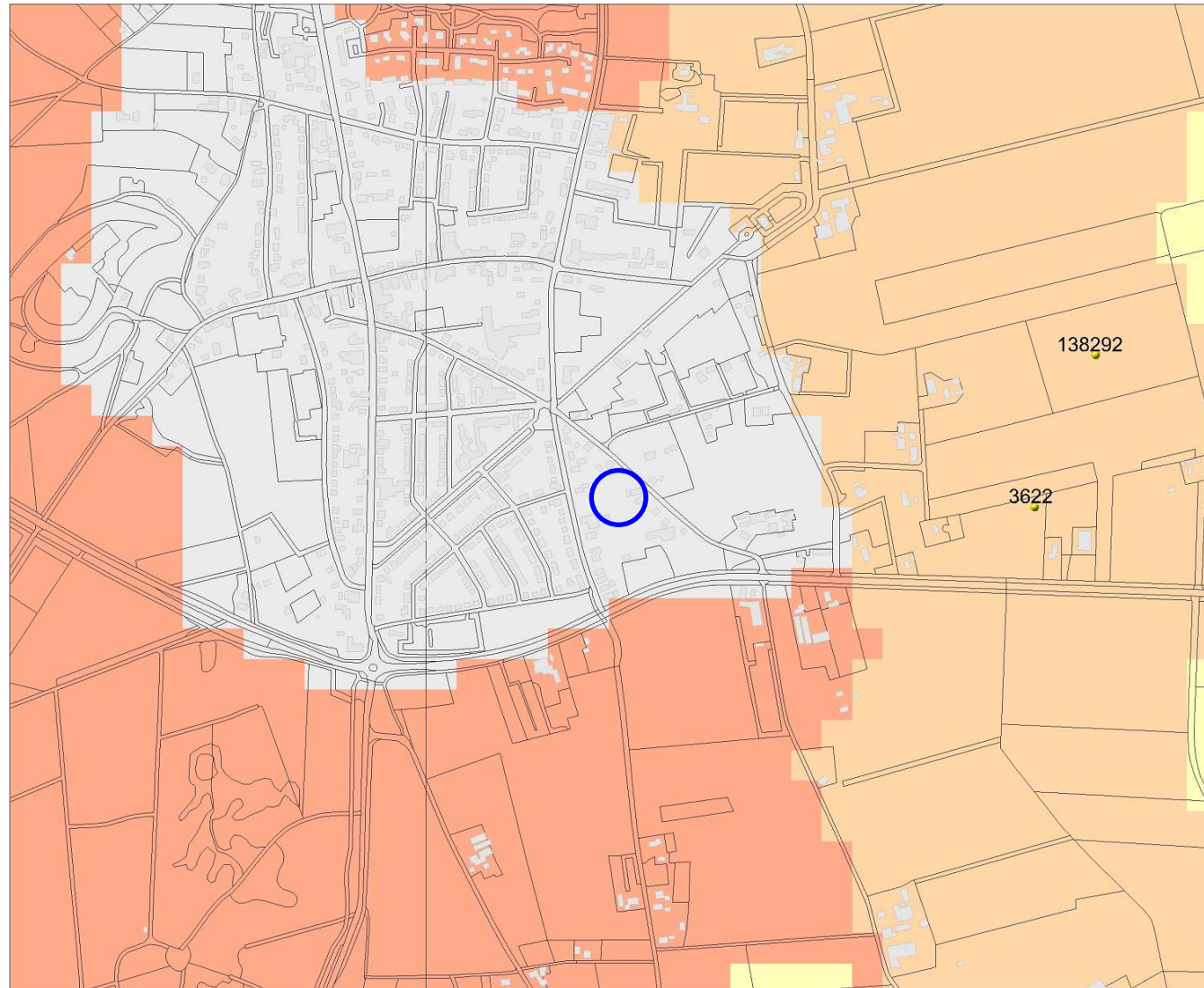
Afbeelding 2. Geomorfologische kaart van de onderzoekslocatie (blauw omcirkeld) en omgeving. Bron: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM)/Archis II.

Afbeelding 3. Bodemkaart van de onderzoekslocatie (blauw omcirkeld) en omgeving. Bron: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM)/Archis II.

30-10-2008

216298 / 435826

Legenda

- WAARNEMINGEN
  - HUIZEN
  - TOP10 ((e)TDN)
- MONUMENTEN**
- archeologische betekenis
  - archeologische waarde
  - hoge archeologische waarde
  - zeer hoge archeologische waarde
  - zeer hoge arch waarde, beschermd
- IKAW**
- zeer lage trefkans
  - lage trefkans
  - middelhoge trefkans
  - hoge trefkans
  - lage trefkans (water)
  - middelhoge trefkans (water)
  - hoge trefkans (water)
  - water
  - niet gekarteerd

Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten

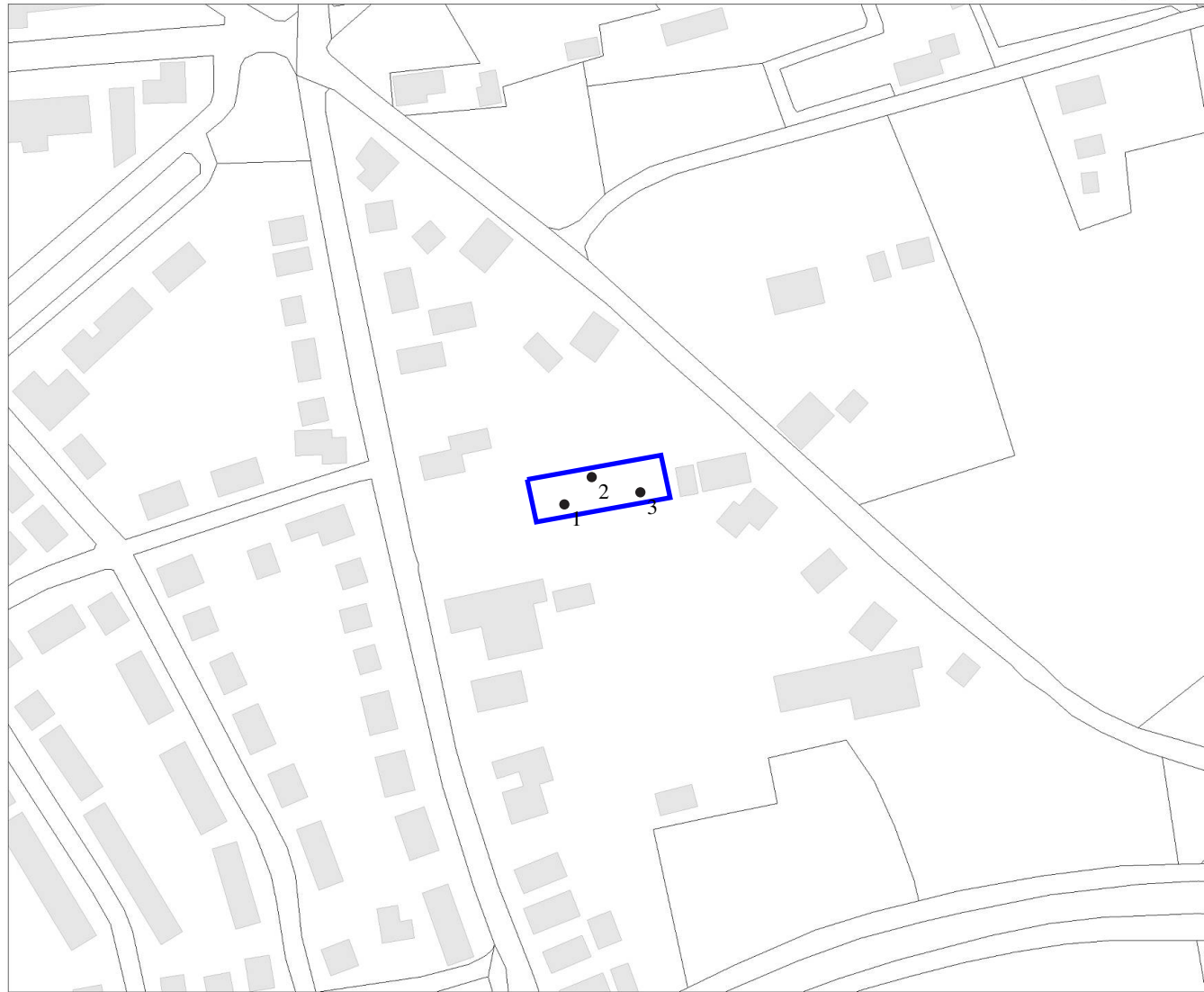

214316 / 434207

Afbeelding 4. Archeologische waarden op de onderzoekslocatie (blauw omcirkeld) en in de omgeving. Bron: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM)/Archis II.

30-10-2008

215506 / 435178

Legenda

- HUIZEN
- TOP10 ((e)TDN)
- Boring

Archis2

rijksdienst voor
archeologie,
cultuurlandschap
en monumenten

215110 / 434854

Afbeelding 5. Locatie van de boorpunten op de onderzoekslocatie (blauw omlijnd). Kaart: W.J.F Thijs.

Bijlage 1 Boorstaten

Locatiebepaling	geschat, detailkaart 1:500
Referentievlak	Nieuw Amsterdams Peil
Maaiveldhoogtebepaling	geschat, actueel hoogtebestand
Nauwkeurigheid maaiveldhoogte	50 cm

De volgende afkortingen worden in de boorstaten gebruikt.

grondsoort (onderdeel lithologie)		humus (onderdeel lithologie)
Z zand		h1 zwak humeus
bijmengsel (onderdeel lithologie)		
s1 zwak siltig		

---

boring 1 *RD-X: 215.293. RD-Y: 435.014. Maaiveld: 16,70. Boormethode: edelmanboring.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Zs1	donker grijsbruin	scherp	<i>Bodemhorizont: A, ploeg. Zand sortering: matig. Archeologische indicatoren: baksteen, spoor. Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.</i>
110 Zs1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont: A, antropogeen.</i>
135 Zs1	oranjebruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont: B.</i>
170 Zs1	grijsgeel	beëindigd	<i>Bodemhorizont: C.</i>

---

boring 2 *RD-X: 215.302. RD-Y: 435.023. Maaiveld: 16,70. Boormethode: edelmanboring.*

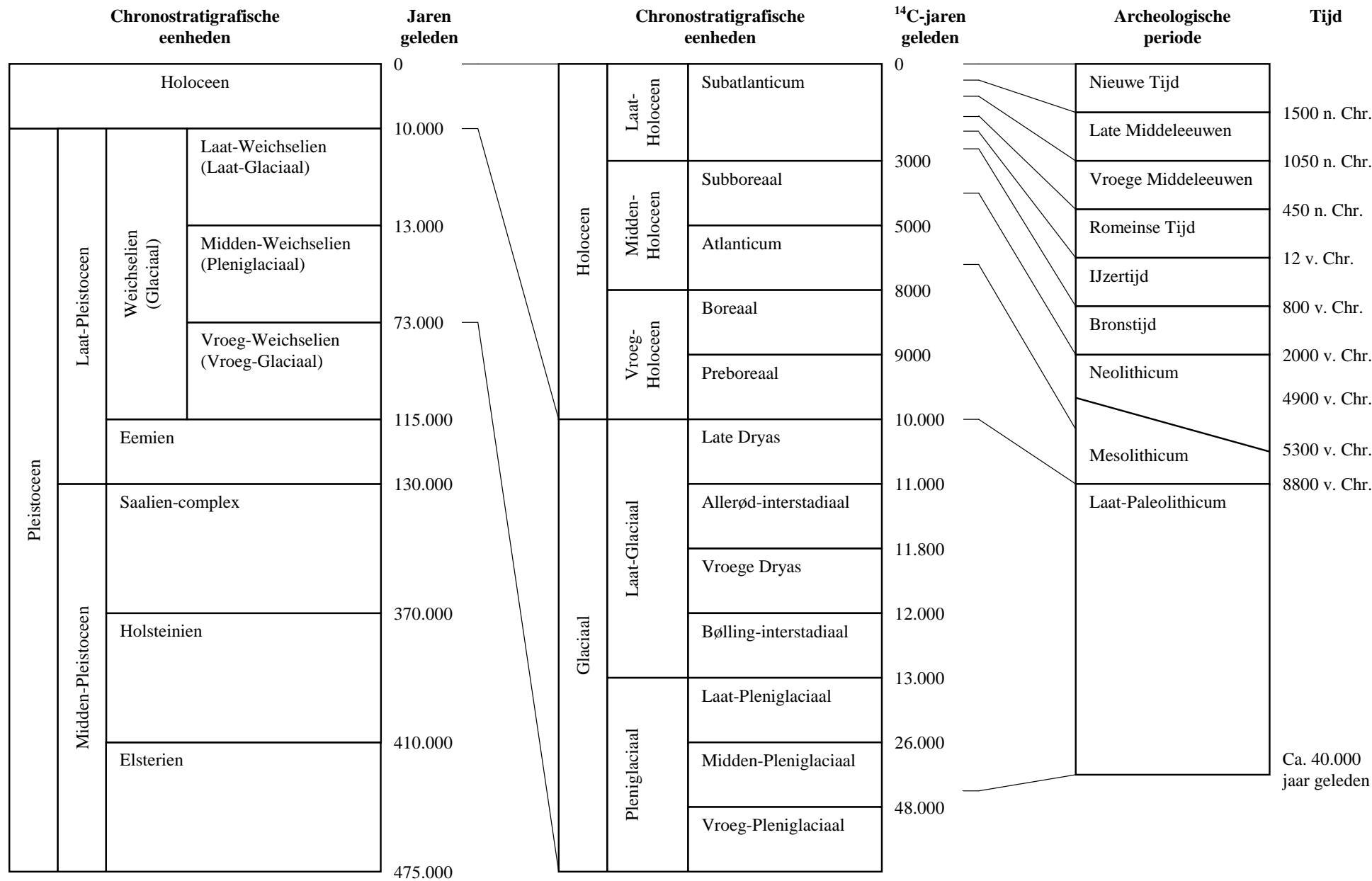
<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
40 Zs1	donker grijsbruin	scherp	<i>Bodemhorizont: A, ploeg. Archeologische indicatoren: baksteen, spoor. Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.</i>
120 Zs1	donker bruin	scherp	<i>Bodemhorizont: A, antropogeen. Zandmediaanklasse: matig grof. Zand sortering: matig.</i>
130 Zs1	geelbruin	scherp	<i>Bodemhorizont: AC.</i>
160 Zs1	grijsgeel	beëindigd	<i>Bodemhorizont: C.</i>

---

boring 3 *RD-X: 215.318. RD-Y: 435.018. Maaiveld: 16,70. Boormethode: edelmanboring.*

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
65 Zs1h1	donker grijsbruin	scherp	<i>Zandmediaanklasse: matig grof. Zand sortering: matig. Bodemkundige interpretaties: vergraven.</i>
145 Zs1	donker bruin	geleidelijk	<i>Bodemhorizont: A, antropogeen.</i>
165 Zs1	licht bruin grijs	geleidelijk	<i>Bodemhorizont: AC.</i>
200 Zs1	licht geelgrijs	beëindigd	<i>Bodemhorizont: C.</i>

Bijlage 2. Een overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes. Door: A.J. Wullink. Gebaseerd op: Brandt et al. 1992; De Mulder et al. 2003; Berendsen 2004.